



HUNSFOSPOSTEN

DEN GAMLE GARDE

Ole Knudsen Neset, som fyller 85 år den 18. november, er en av våre eldste pensjonister. Tross sin høye alder er han fremdeles i god åndelig og legemlig vigør. Når en hører at han i sommer har vært på skauen og hugget sin egen vinterved, 4 mål, da kunne en nesten få lyst til å undersøke i kirkebøkene om det med alderen forholder seg riktig.

Den 5. mai 1889 begynte han som merkegutt på Hunsfos Fabrikker, bare 3 år etter at det nye selskapet var dannet. Helt til bortimot 1930 reiste han rundt og merket tømmer for Hunsfos. Dette friluftslivet i skauen hver sommer har sikkert bidratt til å gi ham en god helse og en sterk kondisjon.

Det var en sprek 85-åring som tok imot oss, da vi forleden stakk innom til ham for å få ham til å fortelle litt fra «forna dar».

Som de fleste av «gamlegardistene» på Hunsfos er Knudsen født her i Vennesla, nærmere bestemt på Neset eller Nesane som det heter i dagligtalen. Mor hans var også herfra, men faren var kommet fra Iveland. De hadde en liten gård, og ellers drev faren med tømmerarbeid på fjorden. — Da Ole var bare 6 år gammel, ble faren drept av lynet ute på fjorden. Moren satt igjen med 4 barn, og Ole måtte derfor tidlig ut i arbeid. Det var ikke stort å velge mellom for en skolegutt. Det måtte bli gjeting. Hver sommer til han hadde fylt 15 år var han på skauen og gjette.

Vinteren etter fikk han jobb på et tresliperi på Strai, som löitnant Kirsebom, tidligere bestyrer på Hunsfos, hadde satt i gang. Slipe-



Ole Knudsen Neset.

riet lå på vestsiden av elven ved Straisbommen. Det var ikke store greiene, forteller Knudsen. Om natten var der bare 2 mann, en sliper og en pakker. Knudsen sto mest ved pressa. Arbeidet var dårlig betalt og lite tilfredsstillende, og alt etter 3—4 måneder sluttet han og ble ansatt som handelsgutt hos Olav Vennesland, som drev landhandel i det nåværende bygdemuséet. Her var han i 4½ år og begynte så på Hunsfos Fabrikker.

— Hvor mange tømmermerkere var det på Hunsfos?

— Vi var 4 mann. Det var Olav Neset, Ole M. Vennesland, Kjetil Vennesland og meg. De andre er døde nå.

— Hvor meget hadde dere i lønn?

— Vi hadde kr. 3,20 om dagen plus 67 øre i kostpenger når vi var ute og reiste. Reiseutgiftene betalte fabrikken etter regning, men

det var ofte vi fikk gratis skyss.

— Kunde dere virkelig klare dere med 67 øre dagen i kostpenger?

— Mange bønder ville ikke ha betaling for maten, så pengene strakk som regel til.

— Hvor gikk første turen?

— Det var til Setesdal. Vi kjørte med hest til Kile, omtrent der hvor Hægeland stasjon ligger. Der overnattet vi hos kapteinen på dampskipet «Bjoren», som trafikerte Kilefjorden. (Da jernbanen var kommet i gang, ble «Bjoren» overflyttet til Byglandsfjorden). Neste morgen tok vi båten til Dåsnes og var fremme henimot middag. På skyssstasjonen der drakk vi kaffe og spiste, og så bar det videre med hesteskyss til Gullsmedmoen på vestsiden av elven ved Byglandsfjord. Der lå «Dølen» og ventet ved bryggen, og etter nok en kopp kaffe gikk turen videre oppover fjorden. Var det lite vann i fjorden, kom vi ikke lenger enn til Ose, men var det bra med vann, gikk båten til Granheim, som var endestasjon.

— Hvor lenge pleide dere være ute å reise?

— Vi dro som regel avsted i begynnelsen av mai. I pinsen var vi gjerne hjemme et par dager, og var så borte til utpå høsten.

— Hvordan ble reiseruten lagt?

— Tømmermerkene skulle ikke bare merke tømmeret, vi måtte først kjøpe det. Derfor gjaldt det først å oppsøke de stedene hvor det var blitt hugget mest, og så ble det å dra fra gård til gård og forsøke å bli enig med bondene. Det var derfor et stort ansvar som hvilte på en tømmermerker i den tiden.

— Det var vel ikke alltid så lett å handle tømmer?

— Nei, mange av bøndene var egne. Det var ikke alltid de ville selge når vi kom. Det hendte ikke sjelden at de fant på en eller annen unnskyldning og sa at vi måtte komme igjen senere. Grunnen var at de ikke hadde brygget og stelt ferdig til å ta imot oss. Vi ble gjerne traktert med øl når vi kom. Bøndene mente de skulle få bedre pris på tømmeret sitt da.

— Og dere tok imot og drakk?

— Å ja, ellers var vi nok blitt beryktet.

— Hva slags øl var det?

— Det var hjemmelaget maltøl, og sterkt kunne det være. Malten var også hjemmelaget. Så var det å forhandle om tømmerprisen. Men først hadde vi vært rundt i skauen og sett på lasten, som lå spredt rundt omkring der den var hugget. Vi reiste alltid to og to i tilfelle noe skulle hende på skauen.

— Hvordan var prisen på tømmeret den første tiden?

— Tømmeret ble kjøpt pr. tylvt, og omregnet i kubikkmeter utgjorde den ca. kr. 5,— pr. kbm. for jevn last. Dette var i Setesdal. Lenger ute, hvor fløtningsutgiftene ikke ble så store, var prisen selvfølgelig tilsvarende høiere.

— Når kunne dere så gå i gang med merkingen?

— I juli var vi som regel ferdig med tømmerkjøpene, og da måtte vi på skauen igjen og merke og måle tømmeret. Men var det mindre partier som ble kjøpt, ble de oftest merket med det samme.

— Brukte dere merkeøks?

— Nei, det var bare rivjern.

— Hvilke merker brukte Hunsfos på tømmeret sitt?

— Ett år kunne det være HF, et annet år FX osv. Det eldste var visstnok PH.

— Det var vel slitsomt å farte rundt i skauen å merke?

— Ja, det ble lang dag, og dessuten kunne det gå på søvnen løs når det var store partier som skulle kjøpes. Det skulle gjøres rett og skjel til begge kanter, og vi følte ansvaret sterkt.

— Hvor store partier kunne det dreie seg om?

— Opptil 1000 tylvter, men vedkommende som solgte, hadde gjerne kjøpt opp av andre.

— Hva ble det så gjort med tømmeret når det var merket?



Ingen av dem som tar sin tilflukt til Ham dømmes skyldig. Salm. 34, 23.

Ei ung jente, som nylig var blitt omvendt til Gud, ble spurt: «Hva er egentlig forskjellen på før og nå?» Hun svarte: «Jeg tror den vesentlige forskjellen er at før var jeg på flukt bort fra Gud, mens jeg nå er på flukt til Gud.»

Den som er på flukt, haster bort fra noe, og fremover til noe. Som oftest flukt bort fra noe en er redd for, eller som på annen måte har en frastøtende virkning. Samtidig på leiting fremover etter noe som kan gi trygghet og tilfredshet.

En liten fugl kom flyvende, forfulgt av en hauk. I sin redsel, søkende etter redning, fløy den rett mot en mann, og fikk komme seg innenfor mannens jakke. Her fant den skjul og trygghet. Alle som våkner åndelig, får se noe som griper dem med redsel og avsky. Det er min synd og min dom. Da blir det flukt for å komme vekk fra det gamle og finne noe nytt. Mange strever hardt og lenge, uten å finne, uten å få ro. «Lenge jeg tenkte at Gud ei skjenkte nåde til den som fattes alt.» Der er en du må ta din tilflukt til om du skal finne hvile og trygghet: Jesus! Han som bar dine synder på sitt legem opp på treet. Han som ble gjort til synd for deg. Han som du før har hastet bort fra. Hos Ham og av Ham, blir du frikjent fra dommen.

Ingen dømmes skyldig av dem som tar sin tilflukt til Ham.

«Ordet deg forkynner: Gjelden er betalt. Her er ingen vrede, nåden den er rede, som utsletter alt.» «Fly som en fugl til din klippe, du som er trett av all synd. — Han deg i skjødet vil bære. — Ja, Jesus vil stanse din gråt.» O. S.

— Utpå sommeren, når det hadde tørket litt, samlet bøndene det sammen på skauen så det var lett å finne igjen, og neste vinter ble det så kjørt ned til elva og ut på isen, hvor det lå til det ble tatt av vårflommen. Tømmeret ble på

den måten fra 1½ til 2 år gammelt før det kunne lages papir av det.

— Hvordan foregikk oppgjøret med bøndene?

— Når lasten var merket og målt, skrev vi ut merkesedler, og bøndene kunne da heve halve kjøpesummen. Sluttoppgjøret fikk de når tømmeret var levert til fløtning. Det hendte også at bøndene skrev til fabrikk eller reiste ned og sa at de ville hugge så og så mange tylvter og ba om forskudd; og var det bønder som fabrikk stolte på, fikk de pengene. Hunsfos var vel anskrevet i dalen, og Østerhagen, som var kasserer, var godt likt av bøndene. Kasserer Olsen satte de også stor pris på.

— Det var vel ikke bare her oppe i dalen dere reiste, kjøpte ikke fabrikk tømmer i Tovdal og i Arendals- og Telemarksvassdragene?

— I Tovdal ble det kjøpt endel tømmer, men der var det Mikkel Tveit som kjøpte og ordnet med merkingen. I de andre vassdragene ble det ikke kjøpt noe. På forskjellige steder på Østlandet, derimot, gjorde fabrikk endel innkjøp. Ett år var jeg i Nes i Halvingdal og merket. Det var i bestyrer Vigs tid. Fabrikk hadde avsluttet en stor kontrakt med kandidat Rømcke, som også var stor skogeier. Jeg husker ikke partiets størrelse, men jeg vet at 16 tylvter gikk tapt. Ellers var jeg på Nesodden og på Ørje. I Fredrikstad var jeg engang og merket et parti krabas, det vil si tømmer som av en eller annen grunn var kommet på elven uten å være blitt merket. Fellesfløtningen pleide gjerne ta det og selge det. Det er lite krabas nå for tiden. Engang var jeg i Mandal, men der ble det ingen handel.

— Hvordan ble tømmeret fraktet sørover i gamle dager, kom det i slep som nå?

— Nei, det ble transportert i gamle lektene. Disse var som regel avdanka seilskuder. Tømmeret ble lastet ombord ukappet gjennom en luke i akterenden. Når så rommet var fullt, ble dekket stablet fullt. I Kristiansand ble det så overført til jernbanevogn på bryggen i nærheten av verkstedet.

— Men hvordan kom det til Hunsfos før jernbanen ble bygget?

— Da ble det fraktet opp elven (Forts. side 8).

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker
Hunfos Arbeiderforening
Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Trykt hos

Edgar Høgfjeldt A.s., Kristiansand S.
på Hunfos' Satinert trefritt trykk 110 gr.



Personalia

VI GRATULERER:

85 år:

Pensjonist Ole Knudsen, 18. nov.
(Se artikkelen «Den gamle garde,»
side 1).

80 år:

Pensjonist Anders Kristensen,
Kvarstein, fylte 80 år den 15. okt.
Vi beklager at begivenheten und-
gikk vår oppmerksomhet, men sen-
der jubilaranten våre hjerteligste gra-
tulasjoner post festum. Vi har hatt
en samtale med Kristensen og skal
komme tilbake til denne i neste
nummer.

60 år:

Hans Thorsen, Verkstedet, er 60
år den 2. nov. Thorsen er født i
Holt, og begynte i mekanikerlære
på Nes Jernverk. Derfra flyttet
han til Sørlandets Skibsbyggeri på
Fevik, ble i 1917 ansatt på Huns-
fos og begynte på verkstedet den
5. nov. samme år. Thorsen har spe-
sialisert seg på fresemaskinen. Han
er en usedvanlig dyktig fagmann,
samvittighetsfull og rettskaffen i
all sin ferd.

50 år:

Jakob Jakobsen, motorpasser, 15.
november.

John E. Lund, verkstedet, 21. nov.

Kykkeliky!

Litt kroppsoving og sport burde alle
drive, det holder en i form og gir mot
på alle de største oppgaver. Men hodet,
hjernen, burde ikke den også trimmes litt
av og til? Nei, ikke av og til, men ofte,
stadig, ellers dovner den, og mister ev-
nen til fornyelse, og det er gamlehjem.
Men hvordan trimmes hjernen? Ikke med

klorofyll eller vitabita, men ved å lese
vanskelig litteratur. Ta inn et dikt av
Claes Gill før frokost, og prøv å finne
ut av det under samme, det er hjerne-
gymnastikk. (Jeg kjøpte to diktsamling-
er av ham for 3 kroner stykket under
bokscredet, fabelaktig!) Anbefales kan og-
så Hans E. Kinck og Kristoffer Uppdal,
samt å skru av «Rundtomkring».

Eks. i «ttt».

Vi har vanskelig for å tro at Eks. for
alvor anbefaler å skru av «Rundtomkring».
Det ville vi kalle åndssnobberi. Lørdags-
kvelden må vi ha lov å koble av. Men
har vi ikke ellers så lett for å la oss
underholde, og la hjernen sove? For å
kunne gi bedre arbeidsytelse trenger vi
ikke bare å holde kroppen i form. Vi er
enig i at hjernen også trenger trening.
Joh. vil sikkert anbefale sjakk og O. H.
bridge som probate midler for hjerne-
gymnastikk. Utmerket! La oss gå i gang både
med sjakk- og bridgeklubber. — Sprog-
studier kan også anbefales. Hvorfor ikke
flere sprogkurser? Et bibliotek med godt

utvalg i lærebøker i fremmede sprog og
annen faglitteratur ville heller ikke være
av veien, eller hva mener andre her «på
berget»?
Red.

Forfatteren

Knut Vatnestraum

har vært så elskverdig å skjenke
fire av sine bøker til Hunsfoshei-
men. Disse er:

«En forbryter». (Utgitt 1945)
«Og so kom høsten» (— 1947)
«Alm» (— 1949)
«Gutten som gikk til
nordenvinden» (— 1953)

Bøkene som er forsynt med hil-
sen fra forfatteren, vil være en
verdifulle tilvekst til boksamlingen
og styret i heimen er meget takk-
nemlig for gaven.

Da lensmann Vatnestraum be-
søkte Hunsfosheimen for en tid si-
den, uttalte han sin uforbeholdne
begeistring for stedet.

FRA BEDRIFTSLEGEN

Mange mennesker plages med
«dårlig fordøyelse» i våre dager.
En viktig årsak til dette er tidens
rastløse jag, som virker uheldig
på den nervøse regulering av for-
døysesarbeidet.

En skal i dette og de neste par
numre av Hunsfosposten forsøke
å orientere litt om de faktorer i
kost og levevis som det er viktig
å ta hensyn til for at maten vi
spiser kan fordøyes uten vesent-
lige plager. Det kan forsåvidt passe
godt å omtale disse ting nå da det
særlig er vår og høst at fordøyel-
sesplagene setter inn eller forster-
kes.

Fordøysesorganene omfatter
fordøyseskanalens forskjellige av-
snitt, munnhule, svelg, spiserør og
magesekk, tynn- og tykktarm, og
endetarm. Dertil de store kjertler
som utvikler seg fra og tømmer
sitt produkt i kanalen, dvs. de sto-
re spyttkjertler, lever og bukspytt-
kjertel.

Fordøysesarbeidet begynner al-
lerede i munnhulen når maten tyg-
ges og blandes med spytt. Derved
finfordeles maten rent mekanisk og
den masse som svelgjes blir vel eg-
net for den videre fordøyelse i
magesekken.

Mange er sikkert ikke klar over
hvor viktig det er at tyggeappa-
ratet er i orden.

Det har vist seg ved bedriftslege-
undersøkelsen at tennenes tilstand
for manges vedkommende er mindre
god, selv hos relativt unge men-
nesker.

Gjennom skoletannpleien får alle
en god start når de senere skal
holde sine tenner i orden ved eget
kostende. Det bør bli en fast re-
gel for alle yngre å besøke tann-
legen en gang, eller helst to gan-
ger hvert år. De som gjør dette til
regel vil i lengden få de minste
tannlegeregninger.

Tennene ødelegges dels på grunn
av tånnråte (caries), dels av en
tannkjøtt sykdom (paradentit), som
fører til pussdannelse i såkalte lom-
mer mellom tannkjøttet og tannhal-
sen. For stor belastning av enkelte
tenner under tyggearbeidet øker ri-
sikoen for paradentit. For stor be-
lastning av fortennene fås når no-
en av jekslelene mangler eller når
«bitet» er galt, dvs. når tyggefla-
tene i over- og underkjeven ikke
korresponderer med hverandre. Det
er da uten videre klart at det gjel-
der å bevare en tann lengst mulig.
Trekkes en tann, særlig i yngre år,
kan hele kjeven omformes og re-
sultatet blir et galt «bit». Mang-
lende tenner bør derfor erstattes
med kunstige, enten delvis eller i
sin helhet.

Forts. side 7).



Fotball

Havn og Transport—Hun- fos II — 0—2.

Denne kamp ble spilt på Lille Stadion i Kristiansand 14/9, og banen er nok i minste laget. La det være sagt med en gang at Havn og Transport spilte bedriftsfotball som den skal spilles. Laget gikk ikke inn for å vinne for enhver pris, men for at guttene skulle ha en times moro på fotballbanen. Harde taklinger forekom så godt som ikke, men våre motstandere var like fornøyde om det var Hunsfos som fikk målene. Det var et lag som vi gjerne møter igjen, ikke så meget på grunn av at sjansen til å vinne kampen kan være stor, men på grunn av at det var sympatiske gutter.

Men tilbake til spillet. Hunsfos tapte målvalget og det kunne kostet oss seiren, da det ut i annen omgang ble temmelig mørkt, og lave baller ble usynlige for vårt forsvar. Hunsfos fikk mål midt i 1. omgang etter å ha hatt spillet praktisk talt hele tiden. Presset på Havn og Transport fortsatte resten av 1. omgang, men tellende resultater uteble. 2. omgang var ikke minuttet gammelt, da scoret det annet mål. Hunsfos hadde fortsatt spillet til det gjensto ca. 10 min. av kampen. Da overtok Havn og Transport, og det var på nære nippet at vi klarte oss. Vertene hadde flere gode målsjanser, men hellet var på vår side. På grunn av lysforholdene ble forsvaret utmanøvrert gang på gang, og det skyldes kun Havn og Transports dårlige skyttere at vi vant kampen med 2 mål mot 0. *Ref.*

Det endelige resultat i bedrifts-fotballserien for 1953 ble at Hunsfos I ble nr. 2 i 1. divisjon etter Kristiansands Kommune. I 2. divisjon kom Hunsfos II på 3. plass etter Kjøttindustrien og Wallboard-fabrikken.

Asbjørn Oksum ny formann i Bedriftsidrettslaget.

Til årsmøtet i Bedriftsidrettslaget 26. oktober var det dårlig fremmøte. Det ser ut til at folk ikke møter frem for å slippe å bli valgt til noe.

Protokoll og regnskap ble godkjent.

Av saker som ble drøftet var håndball for damer. Det nye styret fikk til oppgave å få dannet en avdeling for damer som vil drive håndball. Det ble også drøftet å forsøke og få leid en gymnastikksal til kondisjonstrening i vinter. Man ble enig om først å se hvor mange som ville være med. De som er interessert bør derfor melde fra til formannen eller sekretæren. Vinterens skirenn ble også drøftet. Som det fremgår av referatet fra årsmøtet i Bedriftsidrettskretsen, skal Hunsfos ta seg av vinterens skirenn, og det blir derfor et stort arbeid for dem som er valgt inn i skiutvalget. Det ble også henstilt til fri-idrettsutvalget å arbeide mer med idrettsmerkesaken.

Valgkomitéen hadde gjort et godt arbeid, slik at valget gikk nesten uten diskusjon. Alle de som ble valgt hadde sagt seg villig, og da vil nok alle gå inn for den oppgaven de er blitt tildelt, slik at det ikke bare blir noen få som får alt arbeidet.

De som ble valgt var:

Formann: Asbjørn Oksum, ny. *Sekretær* Harry Voreland, ny. *Kasserer:* Oddvar Robstad, gjnv.

Skiutvalget: Magne Strandberg, form., Bernhard Olsen, Knut Askedal, Frans Gunnufsen, Sigurd Jortveit og Ole Om-land.

Fotballutvalget: Ludvig Holtet, form., Torkild Øydna, Sverre Thorsen, Sverre Rasmussen.

U.K. i fotball: Erling Rølland og Bernhard Olsen.

Fri-idrettsutvalget: Håkon Ermsjø, form. Gunvald Tønnessen, Georg Gundersen.

Merkekomité: Egil Grundetjern, form., Borghild Fjellestad, Sverre Skjenneberg.

Referenter til Hunsfosposten: Erling Rølland, Asbjørn Oksum og Kåre Johansen.

Valgkomité: Erling Rølland, Kåre Olsen og Kåre Johansen.

Revisor: T. A. Kvanvig.

Årsmøte i Vest-Agder Bedriftsidrettskrets.

Årsmøtet ble holdt i Kristiansand 23. oktober. Av årsberetningen gikk det frem at bedriftsidretten er i fremgang. Nå er det 969 medlemmer innmeldt i kretsen fordelt på 19 lag. Rapporten fra de enkelte utvalg viste at det siste året har vært meget bra, bortsett fra skiidretten. På grunn av snemangel er det ikke blitt holdt et eneste skirenn siste vinter. Både årsberetningen og regnskapet ble enstemmig godkjent.

Under posten innkomne forslag, henstilte Jernbanens Idrettslag at årsmøtet

skulle vedta at alle bedriftskamper i fotball skulle spilles i turnsko. De begrunnet dette med at det ville bli mindre skader. Forslaget ble livlig diskutert og ved avstemningen ble saken utsatt til nærmere redegjørelse foreligger fra Forbundet.

Som kjent har Hunsfos Fabrikker gitt 100 kroner til vandrepokal. Hunsfos Bedriftsidrettslag foreslo at beløpet ble delt slik at det ble to pokaler, og at den ene ble satt opp som damepokal i langrenn. Dette ble enstemmig vedtatt.

Videre ble det bestemt å begynne med orienteringsløp. Fiskaa Verk ble valgt til å ta seg av den sporten. Formannen henstilte til lagene om å slutte opp om orienteringssporten. Det ble også besluttet å gå i gang med håndball for damer fra våren av.

Utvalget for bedriftsidrett innen Norges Idrettsforbund var representert ved sekretæren, Aksel Kristiansen. H. K. Solberg representerte Vest-Agder Idrettskrets.

Valget fikk følgende utfall:

Formann: John Rustenberg, Fiskaa Verk. *Viseformann:* Peder Pedersen, Kristiansand Kommune. *Sekretær:* Henry Åmo, Politiet. *Kasserer:* Agnar Hauge, Høyvolds Mek. Verksted. — *Varamenn:* Hans Hansen, Havn & Transport, Georg Pettersen, Hunsfos.

Revisorer: Andreas Olsen, Lumber og Kurth Johansen, Lumber.

Friidrettsutvalget: Falconbridge.

Fotballutvalget: Kr.sand Kommune.

Skiutvalget: Hunsfos.

Orienterings- og skogsløputvalget: Fiskaa Verk.

Svømmeutvalget: Lumber.

Uttagningskomité i fotball: Arne Johansen, Jernstøperiet, Erling Rølland, Hunsfos og Alf Andersen, Jernbanen.

Idrett i Vennesla i gamle dager.

I hvert nummer av Hunsfosposten fremover vil vi forsøke å friske opp litt i gamle idrettshendinger, ski, friidrett, sykling, skøyteløp og terrengløp. Vi håper at flere av de litt eldre arbeidere her på Hunsfos kan minnes igjen noen av disse idrettshendinger, og særlig når de som guttunger vant sin første premie på ski, enten det nå var i Kuleberget, Røllandsbakken eller i Askedalen.

Vi vil denne gang begynne med et skirenn som ble holdt i Kuleberget 3. mars 1907. Det var klasser for gutter og voksne. I gutteklassene ble det levert mange pene hopp på 15 meter. Lengste hopp for øvrig var 21 meter.

Resultatene ble:

Alle tiders husmorferie på Hunsfosheimen

Som nevnt i forrige nr. av Hunsfosposten var endel Hunsfosfruer invitert til en 14 dagers høstferie på Hunsfosheimen som fabrikkens og arbeiderforeningens gjester. Direktør Knobel var idéens far, og la det være sagt med en gang: Eksperimentet ble en knallende suksess.

Mot slutten av ferien ble vi invitert opp til heimen sammen med overingeniør Knobel og frue samt et par av styremedlemmene i heimen. Vi ble ønsket velkommen av frøken Josefine Homme, som var vertinne og «husmor». Hun og hennes medhjelper, fru Astrid Jepestøl, har en stor del av æren for at arrangementet ble så vellykket som det ble.

Stor var vår overraskelse da det viste seg at vi kom rett til et festlig dekket middagsbord. I anledning av vårt besøk var dagens program om-

lagt og middagen lagt til kvelden. Vi mannfolk som var kommet opp, var litt spente på hvordan vi ville bli mottatt. Men det var bare blide og strålende ansikter å se, og vi følte straks at vi var hjertelig velkommen, hvem vet, kanskje nettopp fordi vi var mannfolk?

Middagen smakte fortreffelig, og da suppe og stek var vederfaret all rettferdighet, reiste fru Endresen seg og i en humorfylt tale tolket husmødrenes takknemlighet til alle som sto bak tiltaket. Hun begynte med å ønske de besøkende velkommen. Hun savnet direktør Knobel og frue, som var forhindret fra å komme, men ba overingeniøren overbringe dem husmødrenes hjerteligste takk.

Som en overskrift ville hun sette: Alle tiders husmorferie. Fru Endresen fortsatte: «Vi har vel alle hatt ferie og reist endel. Om vi har kommet hjem uthvilt, så har vi vært utslitt på pengepungen. Herfra kommer vi hjem uthvilt både på kropp og pengepung, for her har det gått lite penger. Vi har alle følt kjærligheten som ligger bak. Men nesket lever ikke av brød alene. Skjønt det daglige brød har vært rikelig.» Fruen sa videre at ingen hadde kjedet seg. Der var nok å ta seg til og den vakre naturen ble nydt i fullt monn. Noen gikk tur i skauen og andre på landeveien, bl. a. til samvirketlaget for å kjøpe garn etc. Selv hadde hun okkupert en båt som var «hennes». Fru Hag-



Et fornøyd treklover.

man hadde fått en kjærest som hun bragte foræring hver dag (naboens buhund som hun ga kjøttbein). Alle hadde følt seg hjemme, alle var «dus» og kjærligheten rådet innbyrdes.

Josefine og Astrid, og omvendt: Astrid og Josefine fikk sin velfortjente og hjertelige takk. De hadde stelt vel med alle, og det var blitt «bättre og bättre dag för dag».

Til slutt uttalte hun at hvis direktør Knobel bestemte at det skulle bli en slik ferie til, ville de skrive seg på listen alle som en.

Etter desserten svarte overingeniøren på talen og overbragte hilsen fra sine foreldre. Han nevnte at ikke alle eksperimenter falt så heldig ut som dette, og håpet at flere av de unge husmødrene skulle få bli med ved en senere anledning. Det var tanken å sørge for betryggende hjelp til barna hjemme. Han takket for maten og sa at hvis det var slik hver dag, ville han også skrive seg på listen til neste gang.

Før taffelet ble hevet, stemte alle

Klasse under 12 år.

1. Ferdinand Isaksen
2. Sigurd Jortveit
3. Arthur Andersen
4. Ludvig Andersen
5. Sigurd Olsen
6. Håkon Egeland
7. Bård Kile
8. Sverre Neset
9. Godthard Andersen
10. Sven Beurling
11. Otto Jørgensen Ludeflaten
12. Oskar Jakobsen

Klasse 12—15 år.

1. Tarald Rakkestad
2. Gunnar Neset
3. Arne Brufjeld
4. Aanen Jortveit
5. Arthur Kristensen
6. Ottar Egeland
7. Vilhelm Lie
8. Henrik Hansen

Klasse 15—20 år.

1. Hans Salvesen
2. Jakob Pedersen
3. Herman M. Bakken
4. Olav Egeland

Klasse over 20 år.

1. Hans Berntsen
2. Anders Daland
3. Verner Vennerberg
4. Gustav Johnsen.

I de to eldste klassene var det under de ordinære renn bare 4 fall.

Ekstrapremie oppsatt av ing. Ellingsen for lengste hopp, tilfalt Anders Daland.
M. S.





En kjølig høstkveld er det hyggelig med litt varme på peisen.

i og sang «Aftensolen smiler» i følgende omskriving: «Aftensolen smiler over heimen ned . . .»

Etter middagen og kaffen, som senere ble servert, fikk vi anledning til å slå av en prat med husmødrene som hadde slått seg ned i smågrupper i den store peisstuen. Det var bare lovord å høre om ferieoppholdet. Tiden syntes å være gått så altfor fort, ja, som et blunk, som fru Hjørdis Honnemyr sa. Alle stortrivdes, og fru Sundstøl ville helst ikke ned igjen til Venesla før til våren!

— Har dere slett ikke lengtet? spurte vi en flokk damer som satt ivrig opptatt med strikketøyet.

— Nei, tenk lengtet! kom det som et enstemmig kor fra samtlige.

Fru Nordal: Jeg gruet nesten til å være hjemmefra i 14 dager, men jeg har ikke lengtet en dag.

— Hva har dere drevet med foruten å gå turer?

Fru Andersen: Strikking, hekling og annet håndarbeide. Vi har heklet av prøver hos hverandre og byttet oppskrifter. Om kveldene har vi koset oss med sang, og Edith Beurling, som har gitaren med, har vært veldig flink til å underholde oss. Sketsjer har vi også laget, og i mellom har vi moret oss med å kle oss ut. Humøret har vært på topp hver kveld.

— Radioen har vel vært god å ha?

Fru Fossheim: Å—å, vi har vært gode nok høyttalere selv!

Fru Heiseldal fylte år en av dagene, fikk vi høre.

— Det er vel ikke ofte De har så stort fødselsdagselskap?

— Nei, det har aldri hendt at jeg har hatt 18 damer i selskap. Vi var forresten som en flokk jentunger.

— Fikk De noen presanger?

— En hel haug, møe godt og møe greit.

— Er der noen som har vært nede og fisket? henvendte vi oss så til en annen gruppe med damer.

— Nei, der er ingen som tor drebe'an, kom det kjapt fra fru Homme.

— Har dere vært på jakt da?

— Nei, vi glømt bikkjane heime.

— Har dere ikke drevet noen innendørs sport heller?

— Jo, sant har vi det, svarte fru Hagman. En dag hørte vi sånn



Hver dag tok et par av husmødrene sin tørr ved oppvasken. Her er fru Falander og fru Vilda Honnemyr i full sving.

merkelig dunk-dunk fra kjelleren og kunne ikke skjønne hva det var. Da vi sprang ned, fant vi beboerne av nr. 3 som drev husmorgymnastikk så svetten rant; og hver dag er der en eller flere som driver med morgengymnastikk.

På vårt spørsmål om det hadde vært vanskelig å holde linjene på grunn av all den gode maten de fikk, svarte fru Hagman at hun sikkert hadde lagt på seg 5—6 kg. og fru Omdal syntes det var dumt at hun ikke veide seg for hun reiste, men hun hadde sikkert lagt på seg en god del. Fru Beurling sa det hadde vært som til bryllup hver dag.

— Hva synes De om Hunsfosheimen som feriested? spurte vi fru Svendsen.

— Det er et prektig sted. Koselege soverom er her og deilige oppholdsrom, anledning til dusj hver dag og herlig natur.



Fru Vilda Honnemyr syntes alt sammen hadde vært greit, ja, nesten for greit, og fru Larsen ønsket at det ville vare dobbelt så lenge. Fru Petersen nevnte at været hadde de også vært heldig med. Det hadde bare vært regn en dag.

Hensikten med husmorferien var vel også den at den indirekte skulle komme mennene til gode, slik at de skulle få godt stell når deres ekteviede kom hjem og derved komme opplagt og i godt humør på arbeid. Men i så henseende er vi redd den kan ha virket mot sin hensikt. I hvert fall påsto fru Jortveit og flere med henne at når de kom hjem, ville de bare sette seg til bords og vente på at maten skulle bli servert dem! Og så ville de bare gå turer, for da smakte maten så godt.

Da vi så spurte om de la seg tidlig og sov godt, svarte fru Falander at *hun* i hvert fall sov som et murmeldyr, og ikke før hadde

hun blundet, så måtte hun opp igjen. Fru Ingeborg Honnemyr sa at de gikk til sengs når programmet for dagen var slutt. Programmet må sannsynligvis ha vært nokså variert, for en annen påsto at noen gikk og ruslet hele natten!

— Er der ingenting å kritisere? spurte vi fru Bergliot Honnemyr.

— Myhrstad liker ikke å høre kritikk, men ærlig talt, her har ingenting vært å kritisere. Alt har vært så greit som det bare kan. Josefine har vært som en mor for oss, og Astrid har også vært veldig søt og snild, ja, de har begge vært enestående.

Til gjengjeld uttalte disse to at det hadde vært en fornøielse å stille for husmødrene. Ikke en klage var det kommet fra noen kant. De hadde også hatt temmelig frie hender når det gjaldt innkjøp, men på den annen side hadde de laget selv alt som kunne lages, og hver dag hadde de forsøkt å lage litt ekstra til kveldskos.

Under besøket vårt ble det ikke bare pratet. Fru Beurling underholdt med vakker sang og noen selskapsleker ble det også tid til. Det var i det hele tatt en meget hyggelig kveld.

Vi dro fra Hunsfosheimen med det bestemte inntrykk at dette var alle tiders husmorferie.

e. t.

Fra Bedriftslegen.

(Forts. fra side 3)

Men et riktig kosthold spiller kanskje den største rolle når det gjelder å bevare gode tenner. Det er jo velkjent at tannråten blant skolebarn gikk sterkt tilbake under krigen, men har økt faretruende igjen etter krigen. Det kan vel neppe være tvil om at økt forbruk av slikkerier og søte saker er den vesentlige årsak til denne utvikling. Muligens har det ferske brødet også endel å si. I Setesdal hvor folk ihvertfall før i tiden brukte meget melk og flatbrød i den daglige husholdning, er det fremdeles ingen sjeldenhet å se gamle folk med tennene i behold.

En kost som består av relativt

rikelig melk, frukt og grønnsaker, og helst grovt, ikke ferskt brød og knekkebrød, vil bidra til å bevare gode tenner. Minst mulig av sjokolade, karameller og sukkertøy. Sukker på brød til barn bør ikke forekomme. En slik kost gir god kjevemosjon. Den stimulerer blodcirkulasjonen i tannkjøttet og øker spyttutskillelsen. Begge deler er meget viktig.

Videre bør tennene pusses morgen og kveld og munnen skylles etter hvert måltid. Vår tids kosthold gir ikke tennene den mosjon de trenger. Tannpussingen skal øke blodgjennomstrømmingen i tannkjøttet og rense tennene for gamle

matrester som danner grobunn for bakterier.

En god munnhygiene gir også økt velvære og trivsel.

Rettelse.

I artikkelen om vaksinasjon i forrige nummer var det innsneket seg en trykkfeil. I avsnittet om koppevaksinasjon av barn sto det: Vaksinasjonen er effektiv i 5—7 år. Vaksinasjonen medfører ingen fare for hjernebetennelse. Det skulle stått: *Revaksinasjon* medfører ingen fare for hjernebetennelse.

Annonse fra dagspressen:

5 v. leilighet ønskes byttet i 2 v. do med spisekrok og pikev.

Kan ikke et av disse verk friste Dem?

Aleksander Dumas

nyeste serie, .. 10 bind a kr. 16,00

De store Verdenssuksesser

12 bind a kr. 14,00

Jacob B. Bull 12 bind a kr. 14,50

Runa-serien 10 bind a kr. 14,50

Leonard Strømberg .. 6 bind a kr. 14,50

og mange, mange flere serier finner De i

**VENNESLA
BOKHANDEL**

Telefon 6811

BILLIGSALGET

av skotøy og andre ting

fortsetter. — Bra utvalg.

VENNESLA SAMVIRKELAG

Telefon 6725

Vi fører de gamle kjente merkene i elektriske komfyrer:

BEHA kr. 555,—

BEHA m/ varmeskuffe » 682,—

REX » 545,—

GREPA m/ 2 plater » 334,—

GREPA m/ 3 plater » 384,—

ELEKTRA m/ termostat og varmeskuffe « 710,—

EIVIND EIVINDSON

Telef. 6802

ELEKTRISK FORRETNING

Vennesla

Puss opp Deres sykkel nå

og sett den inn til oppbevaring for vinteren.

Vi utfører alle slags sykkelreparasjoner og brennlakkering i sort og kulørt.

ARTHUR SVERTSEN
SYKKELVERKSTED TELEFON 6758 VENNESLA

Telefon 6758.

TIDENS LØSEN:



(«Mjölkdags», Personaltidning för MC).

DEN GAMLE GARDE

(Forts. fra side 2).

til Kvarstein og kjørt med hest derfra.

Om vinteren, når Knudsen ikke var ute og reiste, arbeidet han på fabrikken med fløtning, stabling og annet. Vi har hørt at han var en sjelden energisk og praktisk anlagt mann, som gjerne var første mann på et lag. Det var derfor naturlig at han også i blant ble benyttet som formann på fabrikken. Av og til kunne han gi seg til hjemme. Der var det også nok å ta seg til. Først hadde han en liten gård, Kjæråsen, som ble tatt fra ham på odel. I 1914 flyttet han inn på «Granheim» hvor han nå bor. Huset, som tidligere hadde stått på Eikeland, var ikke stort, men Knudsen bygget på det, så det nå er både rommelig og pent.

I 1897 giftet han seg med bygdas jordmor, Eli Bjørdal, som er vestlending. Det var sikkert ikke få Hunsfos-folk hun tok imot før hun ga opp praksisen sin. Selv har hun hatt 6 barn, hvorav en sønn, Jørgen Knudsen, arbeider i renseriet på Hunsfos. En er til sjøs, og en er i Amerika. Datteren, Eli, steller for de gamle, og i bedre hender kan de ikke være. På den annen side må det være en takknemlig oppgave å stille for foreldre som er i besiddelse av et så godt humør og et så lyst syn på tilværelsen som disse to.

Ole Knudsen sluttet i fabrikkens tjeneste i 1936. I 1939 ble han dekorert med Norges Vels medalje. Vi ønsker den gamle, trofaste Hunsfosmann til lykke med 85-års dagen.

e. t.

Husk

Kort leveringstid.

at vi fører LAKSEVAGS, JØTUL og ULEFOS' ovner, kaminer og vaskegrøter.

Peder **BERNTSEN**
VIKELAND
JERNVARE- & FARGEHANDEL

Godt utvalg i **KJØTT**
til søndag middag.

Okse-, kalv og svinekjøtt,
ferskt og nysaltet fårekjøtt,
pålegg og pølsevarer.

OLAV A. SKISLAND

SLAKTERFORRETNING

Telefon 6718. Ring og vi bringer varene!

BILSENTRALEN

DROSJEVAKT — TURBUSS

Vakt hele døgnet. Telefon 6777

Alt i Bygningsartikler

SEPTIKTANKER — KLOAKKRØR

OVNER: Jøtul og Ulefoss skaffes omgående.

MOSEIDMOEN SAMVIRKELAG

Vi bringer.

Telefon 6780.

Gummistøveler — Manufaktur

Alt i kolonial

VENNESLA LANDHANDEL

Telefon 6740

Mye lekkert i
SILKEUNDERTØY
«Okko» og «Astola» bysteholdere
Nylonstrømper - Hansker
Pene kjolestoffer i silkekreppe
og ull



Min

Herrefrisørsalong

anbefales.

Hårklipp - hårvask - massasje
barbering og føhnbølging.

Central Herrefrisørsalong

Inneh. Odd Fredriksen
Telefon 6802